

Poppel, sort- og hybrider (pyramide-, landevejs-, m.fl.)

Populus *Populus nigra* L.; *Populus nigra* ssp. *nigra* var. *italica*; *Populus x canadensis*; m.fl.

Salicaceae - Pilefamilien

Del anvendt:

cortex (bark)

gemma (knop)

Lægemiddelplante i DK i år: 1672; 1772; 1805; 1840

Forekommer i Danmark: Ja dyrket

Oprindelig i Europa, Tyrkiet og Nordafrika. Introduceret og dyrket flere steder.

Tekst under udarbejdelse

Sortpoppel er indført, og det er uklart hvilke underarter og hybrider som har været anvendt, dog må de, jf. Simon Paulli 1639, være med aromatiske knopper.

Paulli 1639: *Populus*. Hvis den botanikstuderende som en sporhund har gennem søgt hede-, skov-, bjerg- og sumpegne, vil han helt sikkert have bemærket tre arter af *populus*. Den ene kaldes *populus alba*, den anden *populus nigra*, den tredje *populus Lybica* eller *populus tremula*. Hvis han tror at øjnene eller knopperne af alle disse arter kan indsamles nyttigt af pharmacopoeernes tjenere om foråret til fremstilling af unguentum *populeum*, tror han fejl. Det er nemlig alene knopperne af *populus nigra* som tjener til menneskelig udnyttelse i disse egne. De andres knopper forkastes allesammen. Det er altså alene og altid dem der skal vælges, når man støder på betegnelsen knopper af *populus* uden noget epithet i dispensatorier eller praktikernes bøger for at lave medikamenter af dem. Cordus, Augustani m.fl. overleverer forskellige steder at disse kan løsnes fra deres plads og slim lige til sen sommer hvert år. Dodonæus fra de græske forfattere bemærker i "Pempt. 6", bog 4, kapitel 14 at de samme bliver kaldt spermata (semina). I lyset heraf skriver Dioscorides i bog 1, kapitel 114: Semen af *populus nigra* er ud fra bitterheden nyttig ved slagtilfælde (comitialibus), mens Galen i "simplic." 2 belærer om at semen med harpiks eller blomster hører til de mere forfinede og udtørrende, men ikke desto mindre ret varme dele. Hippokrates anbefaler i "de natur. mulieb.", sektion 5, side 134 og "de morb.mulier.", bog 1, sektion 5, side 191: Ni korn (κόκκος/granum) af kretisk sortpoppel (αίγειρος/kretikós) mod dysokía (?) Ved kornene må vi forstå øjnene eller knopperne, det tager jeg ikke stilling til. Når det drejer sig om *Salix*, *Populus* og *Ulmus* om de danner frø eller ej som Theophrast hævder i "Historiar.Plant." 3, 4, findes der forskellige meninger. Men han regner selv *populus*, *ulmus* og *salix* til de sterile med flydende ord i kapitel 6, side 44. Derimod hævder han i den samme bogs kapitel 5, side 43 at adskillige af *populus nigra* sætter frø på Kreta. Men lad det nu være, vi vender tilbage til knopper og øjne på vort lands *populus nigra*. Da disse regnes til de smertestillende, er de ikke varme, men tempererede, eller lidt varme, og må nødvendigvis efter Galens bestemmelser høre til de fine dele. Det er så langt fra at jeg vil slutte mig til Amatus Lusitanus, når han i sin kommentar til Dioscorides, bog 1, enarrat. 100, side 137 har kaldt den gølge *populus* for et ubetydeligt paradoks. Hvis man vil vide hvilke gode egenskaber unguentum *populeum* har, må man slå efter i

dispensatorierne.

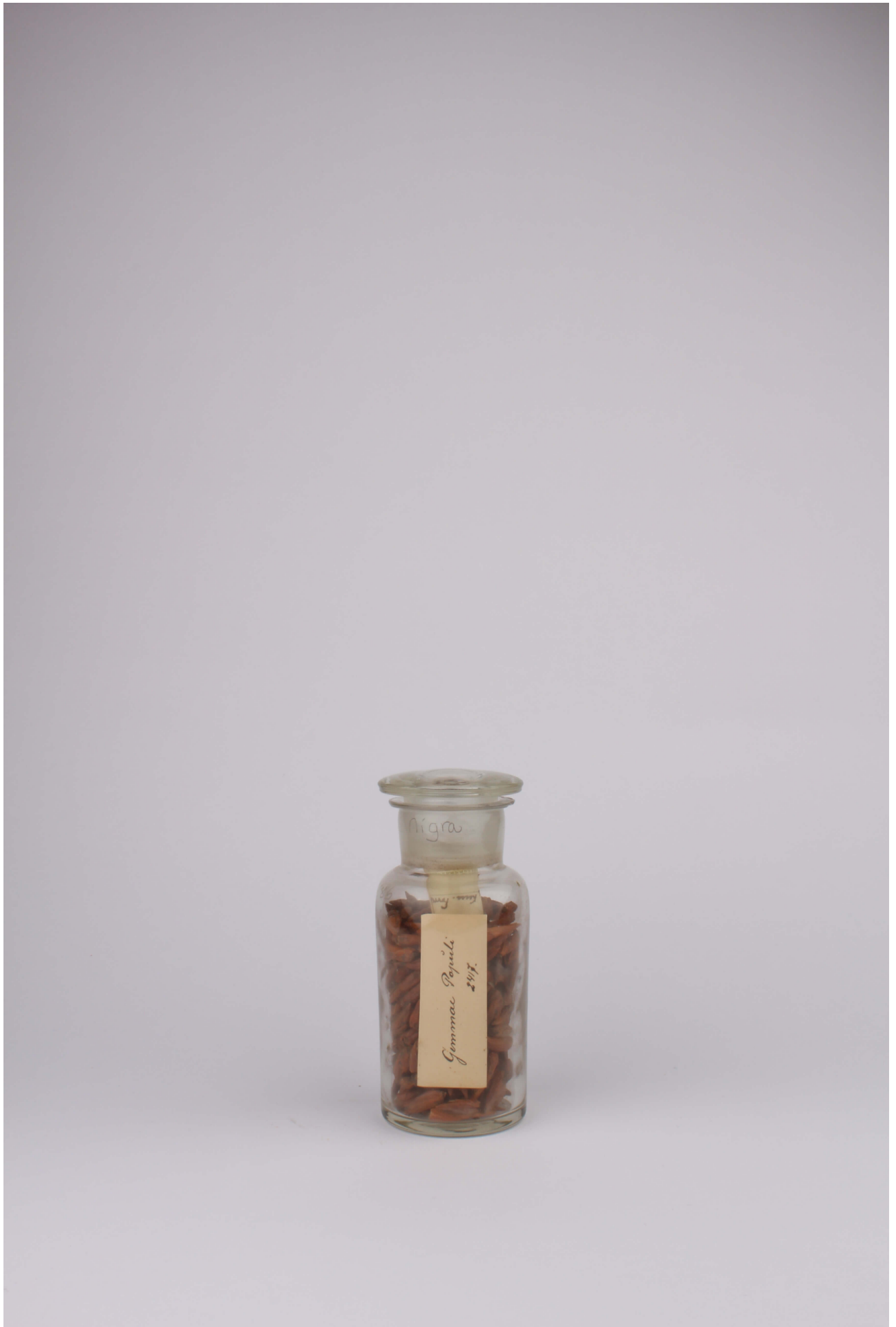

Fig. 1. *Populus nigra* - Gemma - FS 2417.

Fig. 2. *Populus nigra* - Gemma - FS 2417a.

Fig. 1. *Populus deltoides* - Cortex - FS 2600.